
Міжнародний симпозіум «Оцінювання результатів наукових досліджень у сучасних реаліях: еволюція підходів у когнітивному, соціально-економічному та управлінському аспектах» (28 листопада, 2024, Київ, Україна)

International Symposium "Evaluating results of scientific research in present-day realities: the evolution of approaches in cognitive, socio-economic and administrative dimensions" (November 28, 2024, Kyiv, Ukraine)

<https://doi.org/10.15407/sofs2025.01.014>

УДК 001.89

В.Л. БОГДАНОВ, академік НАН України, віцепрезидент

Національна академія наук України

вул. Володимирська, 54, Київ, 01030, Україна

e-mail: Bogdanov@nas.gov.ua

<https://orcid.org/0000-0001-9864-9120>

ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ УСТАНОВ НАН УКРАЇНИ — ДІЄВИЙ ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ТА АКТУАЛЬНОСТІ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ (за матеріалами доповіді)

У статті надано докладну інформацію про Методику оцінювання ефективності діяльності наукових установ Національної академії наук (НАН) України, запроваджену в 2017 р. Головна мета методики — оцінити ефективність діяльності установи, виокремити її внесок у розвиток сучасної науки з урахуванням властивих їй особливостей та унікальності. Оцінювання здійснюється на основі низки критеріїв: якість, оригінальність, ефективність, новизна, точність, відповідність, результативність, значущість для науки і практики, конкурентоспроможність, актуальність для напряму наукових досліджень і для інших сфер суспільства, соціальна значимість та ін. Оцінюванню підлягає не лише установа загалом, а й кожний її науковий підрозділ. Результати оцінювання застосовують у визначенні обсягів базового фінансування установ і конкурсному відборі проєктів у межах однієї з бюджетних програм фінансування Академії. Підкреслено, що оцінювання за широким набором критеріїв спонукає установи приділяти особливу увагу якості наукових результатів. Свідченням цього є теоретичні та прикладні результати,

Цитування: Богданов В.Л. Оцінювання ефективності діяльності установ НАН України — дієвий інструмент підвищення рівня та актуальності наукових досліджень (за матеріалами доповіді). *Наука та наукознавство*. 2025. № 1 (127). С. 14—24. <https://doi.org/10.15407/sofs2025.01.014>

© Видавець ВД «Академперіодика» НАН України, 2025. Стаття опублікована на умовах відкритого доступу за ліцензією CC BY-NC-ND license (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)

отримані в складних умовах війни, огляд яких надано в статті. Наголошено, що під час оцінювання експерти звертають увагу на характер міжнародної науково-технологічної співпраці установи, що є вагомим стимулом для її розширення. Отримані згідно з методикою результати враховано під час розроблення Президією НАН України заходів з оптимізації мережі установ Академії, запровадження в Академії елементів нової моделі фінансування наукової діяльності, яка враховує ефективність діяльності установ і необхідність пріоритетної підтримки конкурентоспроможних наукових колективів. Зроблено висновок, що оцінювання за зазначеною методикою стало дієвим інструментом підвищення рівня та актуальності наукових досліджень, отримання нових фундаментальних знань і виконання актуальних прикладних досліджень, що сприятимуть соціально-економічному розвитку України.

Ключові слова: Національна академія наук України, Методика оцінювання ефективності діяльності наукових установ НАН України, оптимізація мережі наукових установ, експертна комісія, фінансування наукової діяльності.

Щиро вітаю всіх, хто долучився до участі у Міжнародному симпозіумі, присвяченому пам'яті академіка НАН України Бориса Євгеновича Патона! Ми проводимо Симпозіум у вкрай складних умовах російської збройної агресії проти України. Незважаючи на це, працівники Національної академії наук України демонструють мужність, стійкість, продовжують дослідження, отримують вагомі наукові результати, широко впроваджують їх у науково-технологічний та економічний розвиток України, зміцнюють оборону й безпеку держави.

Одним із ключових елементів підвищення рівня ефективності наукових досліджень і розробок є оцінювання ефективності діяльності наукових установ. У 2017 році, після апробації, в Академії запроваджено Методику оцінювання ефективності діяльності наукових установ НАН України. Ця методика розроблена з урахуванням методології та підходів до оцінювання, які використовує самоврядна наукова організація Асоціація Лейбніца (Німеччина), оскільки саме ця асоціація за структурою та функціями найбільше подібна до Національної академії наук України. Також окремі положення запозичені з відповідних методик подібних наукових організацій, зокрема Товариства імені Макса Планка, інститути якого спеціалізуються саме на проведенні фундаментальних досліджень. Методика, використовувана в Академії, ґрунтується на базових принципах Лейденського маніфесту. Важливою особливістю цієї методики є те, що кількісні показники розглядаються як один із важливих елементів процедури оцінювання, проте ухвалення остаточних результатів здійснюють експерти на основі якісного аналізу інформації, що охоплює різні аспекти діяльності установи за п'ять років. Характерною рисою цієї методики є також те, що оцінюється не лише установа загалом, а й кожен її науковий підрозділ. Такий підхід

дає змогу експертам розробити рекомендації стосовно вдосконалення структури установи та оптимізації усієї мережі установ Академії. Результати оцінювання з використанням цієї методики застосовують також у визначенні обсягів базового фінансування установ та конкурсному відборі проєктів у межах однієї з бюджетних програм фінансування Академії.

Протягом 2016—2021 рр. із використанням зазначеної методики проведено перший цикл оцінювання наукових установ НАН України, в рамках якого оцінено 163 наукові установи. У 2022 р. у зв'язку зі збройною агресією Росії Президія Академії ухвалила рішення щодо недоцільності проведення оцінювання установ і відновила його в 2023 р. за умови згоди установи на таке оцінювання. Загалом у 2023 р. оцінено 20 наукових установ. У поточному 2024 р. заплановано провести оцінювання 48 наукових установ, результати якого до кінця року має затвердити та представити Президії Академії незалежна постійна комісія з оцінювання.

Про об'єктивність застосовуваної Академією методики свідчить той факт, що результати оцінювання 75 % установ, включених нею до певної категорії, збігаються з результатами оцінювання, яке проводить Міністерство освіти та науки України в межах державної атестації. Запорукою цього, серед іншого, стало широке залучення до роботи в експертних комісіях сторонніх експертів. Загалом за період 2016—2021 рр. у процедурі оцінювання взяли участь 938 експертів, з яких 346 (37 %) — позаакадемічні експерти та 111 (12 %) — іноземні експерти з 25 країн світу. Активне залучення сторонніх експертів спостерігається й цього року.

Методика, використовувана в НАН України, є важливим засобом підвищення наукового рівня і результативності досліджень, оскільки головна мета методики — оцінити ефективність діяльності установи, виокремити її внесок у розвиток сучасної науки з урахуванням властивих їй особливостей та унікальності. Оцінювання здійснюється на основі низки критеріїв: якість, оригінальність, ефективність, новизна, точність, відповідність, результативність, значущість для науки і практики, конкурентоспроможність, актуальність для напряму наукових досліджень і для інших сфер суспільства, соціальна значимість та ін. У висновку експертної комісії з оцінювання ефективності діяльності установи та її підрозділів має бути зазначено, наскільки оригінальними є тематичний план та основні наукові напрями діяльності, а також їх відповідність сучасному стану світової науки; зроблено висновки щодо пріоритетності досягнень і потенціалу установи на національному або міжнародному рівні, перспектив і стратегічного значення отриманих результатів для подальшого розвитку галузі та наукової спільноти.

Важливо, що оцінювання за таким широким набором критеріїв спонукає установи приділяти особливу увагу якості наукових результа-

тів. Свідченням цього є результати, отримані установами Академії протягом останніх років незважаючи на складні умови та втрати, зумовлені війсьними діями.

Наприклад, *математики* розробили новий метод керування неголономними механічними системами, який уможливорює вирішення задач, як-то стабілізація стану, відстеження траєкторії та уникнення перешкод, і має перспективи використання у рухомих роботизованих системах, зокрема військового призначення. Вперше у теорії ймовірності сформульовано математичні умови максимально можливої ймовірності попадання випадкової точки площини на заданий багатокутник. Це є суттєвим розвитком класичної нерівності Чебишова про екстремальну властивість одновимірної випадкової величини, дає змогу створювати нові технології пошуку об'єктів на місцевості та розробляти системи наведення на них артилерійського та ракетного озброєння.

Фізиками-теоретиками досліджено нову форму сильновзаємодійної матерії — кварк-глюонну плазму, яка згідно із сучасними теоретичними передбаченнями формується на ранніх стадіях у протон-протонних та ядро-ядрових зіткненнях на Великому адронному колайдері в ЦЕРНі. Швидке розширення такої речовини зумовлює її перетворення на адрон-резонансний газ. Крім того, можливе формування ще однієї екзотичної фази — піонного Бозе-Айнштайнівського конденсату.

Астрономи вперше виявили та пояснили широку депресію в спектрах М-карликів. Ця спектральна особливість свідчить про наявність нового джерела непрозорості в атмосферах пізніх М-карликів і є чутливою до сили тяжіння та металевості зірки.

Цікаві результати є у наших *матеріалознавців*. Вони вперше синтезували кристали, що характеризуються *p*-типом електропровідності та демонструють значення фотопровідності й величини енергетичної забороненої зони, які роблять їх високopersпективними матеріалами для використання у оптоелектроніці та нелінійній оптиці, а також для тонкоплівкових сонячних елементів і каталізаторів розщеплення води. Розроблено нові високоентропійні матеріали з унікальними властивостями, які можуть стати основою ультрависокотемпературних керамік, здатних працювати за температури на рівні 2000 °C, тому вони безумовно знайдуть застосування в аерокосмічній галузі, авіабудуванні та моторобудуванні. Серед цікавих результатів матеріалознавців Академії також нові технології одержання зливків бездефектного титанового сплаву.

Вчені-хіміки запропонували інноваційний екологічно безпечний метод перероблення CO₂ у сполуки унікальної структури й морфології, що відкриває перспективи створення нових матеріалів для потреб галузей, як-то енергетика, хімічна промисловість, захист довкілля та ін. Створено також нові наноматеріали з унікальними оптичними і елект-

ронними властивостями, розроблено принципово нові каталізатори, серед яких електрокаталізатор, що у півтора раза підвищує ефективність роботи високопродуктивних ванадієвих батарей, а також каталізатор, що забезпечує повну конверсію вуглеводнів без утворення токсичного чадного газу. Це дуже потрібно в промисловості, побуті й на фронті, де наші бійці широко використовують твердотопливні пічки для різних потреб. Створено й нові перспективні полімерні матеріали, що не мають аналогів у світі, — фотоактивні композиції з високою чутливістю до видимого світла та адгезиви спеціального призначення, що тверднуть на основі механізму поліприєднання. Для використання токсичних сполук для очищення водних середовищ і як адсорбентів синтезовано нові «розумні» наноккомпозити.

Біологи Академії вивчили вплив COVID-19 на когнітивні здібності людини (водночас наші вчені намагаються розробляти препарати, які запобігатимуть негативним постковідним явищам), а також молекулярно-генетичні механізми хвороби Альцгеймера. Спільно з фахівцями Інституту геронтології ім. Д.Ф. Чеботарьова Національної академії медичних наук (НАМН) України впровадили нову методику лікування хвороби Паркінсона. З'ясували також властивості гену, що впливає на репродуктивну функцію людини. Ще одна надзвичайно важлива розробка — штучна шкіра — нині як ніколи на часі. Нею вже зацікавилися НАМН України та Міністерство охорони здоров'я України.

Генетики запропонували нові екстра-посушостійкі високоврожайні сорти озимих зернових культур. Вони можуть замінити кормову кукурудзу в південних регіонах України, яка протягом останніх років не вирощується там через критичну посуху.

Науковці-соціогуманітарії виконують надзвичайно важливу роботу, передусім з розвінчання ідеології агресора, з'ясування причин її появи та пошуку шляхів протидії. Соціологи продовжують досліджувати суспільні настрої та психологічний стан суспільства під час війни. Демографи вивчають нинішню ситуацію з народонаселенням, прогнозують подальші демографічні та міграційні процеси. Вчені-економісти запропонували візію повоєнного відродження України. Побачили світ чимало наукових видань наших науковців-соціогуманітаріїв. Наприклад, опубліковано масштабну колективну працю «Археологія України за роки Незалежності», видано першу книгу додаткового тому «Енциклопедії історії України», вийшов друком 6-й том нової академічної 12-титомної «Історії української літератури», 13-й том 20-томного «Словника української мови».

Велику увагу установи Академії приділяють суспільній значущості досліджень, тому одним із пріоритетів їхньої діяльності є науковий супровід і розв'язання актуальних для держави й суспільства проблем.

Науковці декількох інститутів — гідробіології, морської біології, зоології та ботаніки — активно долучились до проведення досліджень, спостережень, прогнозування розвитку подій та оцінювання екологічних наслідків катастрофи на Каховській ГЕС. Співробітники Академії беруть участь у виконанні ремонтних робіт із ліквідації протікань води в зоні станції метро «Деміївська» у Києві. Наприклад, для зміцнення ґрунтів, оболонки тунелів, гідроізоляції у метрополітені використовується розробка наших хіміків — спеціальна поліуретанова ін'єкційна композиція Геополімеркомпозит.

Учені-енергетики розробили нові зразки релейного захисту та автоматики, алгоритми їх функціонування, що має критично важливе значення для унеможливлення системних аварій в об'єднаній енергосистемі України. Створені вченими-енергетиками математична модель і методика визначення оптимальних режимів і конструкцій електро-термообробки кабелів на промисловій лінії ПАТ «Завод Південкабель» (м. Харків) забезпечили серійний випуск силових кабелів з алюмінієвою жилою підвищеної гнучкості та стійкості до зовнішніх впливів. Така продукція необхідна для скорочення термінів відновлення всіх об'єктів критичної інфраструктури енергозабезпечення України. Розпочато її експорт у Швецію, Норвегію, Данію, Естонію, Латвію і Литву. Розроблено газовий палиниковий пристрій потужністю 35 МВт для парових котлоагрегатів теплових електростанцій. 24 палиники впроваджено на вітчизняних ТЕС під час проходження зимового періоду 2023/2024 р., що суттєво підвищило стабільність роботи енергосистеми.

Успішним прикладом критичного імпортозаміщення є вперше розроблена технологія отримання відновлених гранульованих порошків нікелю з розмірами гранул 45—70 мкм і заданим хімічним складом, яку впроваджено в 2024 р. у технологічний цикл виготовлення оксидних катодів клістронів на заводі «Генератор».

Для моніторингу акваторій Чорного та Азовського морів Державна прикордонна служба України активно використовує створений фахівцями Академії програмно-технічний комплекс оброблення інформації дистанційного зондування Землі із системою архівації, каталогізації та пошуку даних для оперативного відстеження ситуації під час охорони морського кордону.

Модифіковану біоактивну кераміку, розроблену матеріалознавцями, вперше успішно використано для відновлення втрачених великих фрагментів кінцівок у бійців після вогнепальних поранень. Операції проведено в клініці «Добробут» за новітньою методикою індукованої мембрани (*Masquelet technique*), яка дає змогу відновлювати великі фрагменти кісток із використанням подрібненої власної кістки. Функції кінцівок відновлено, зараз бійці вже повернулись на фронт.

Як відповідь на виклики часу відбулася *суттєва переорієнтація напрямів досліджень* установ Академії. Передусім актуалізовано та розширено тематику наукових досліджень, спрямованих на забезпечення оборони та безпеки держави.

Механіки створили схему встановлення бортових кавітаторів, за допомогою якої можна досягти зменшення гідродинамічного опору швидкісного судна на 10 % та оптимізували форму корпусу швидкісного корабля проекту 58206 для ВМС ЗСУ України. На замовлення Центрального науково-дослідного інституту озброєння та військової техніки ЗСУ проведено комплексні дослідження фрагментів трофейних зразків зброї та військової техніки. Це дає змогу отримати нові відомості щодо технологічних рішень та оцінити можливості створення аналогічних матеріалів і технологій для їх подальшого використання на підприємствах ОПК України. Фізики провели важливі дослідження механізмів руйнівної дії потужного імпульсного лазерного випромінювання на системи відеоспостереження та розробили ефективні схеми активної протидії малорозмірним БПЛА. Створено водневий перетворювач енергії як джерело автономного електричного живлення безпілотних літальних апаратів, у конструкції якого використано нові варіанти паливного елемента та ефективний накопичувач водню. Результати роботи впроваджено на ВАТ «Меридіан» ім. С.П. Корольова.

Спільно з Інститутом державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту ДСНС України виконано дослідження процесу руйнування литих сталевих порожнистих модулів для укриттів під впливом вибуху та напружено-деформованого стану виробів. Встановлено, що укриття з таких модулів за захисними функціями і ступенем послаблення іонізуючого випромінювання відповідають чинним вимогам. З таких сталевих однорядних модулів можна будувати споруди для захисту військової техніки, об'єктів інфраструктури та цивільного населення. Передано для подальшого випробування на військовій техніці створений нашими науковцями пристрій, який завдяки використанню гідрофобних пористих матеріалів здатен гасити великі ударні навантаження (наприклад, ударні хвилі від вибуху військових боєприпасів).

Під час оцінювання установ Академії експерти звертають увагу й на характер *міжнародної наукової та науково-технологічної співпраці* установи, зокрема на її участь у міжнародних проєктах, що, безумовно, є ще одним вагомим стимулом для розвитку такої співпраці. Слід зазначити, що наші вчені успішно долучались до експериментів на Великому адронному колайдері в ЦЕРН і спостережень на космічних телескопах Габбл, *TESS* та Джеймс Вебб і отримали результати світового рівня. Наприклад, завдяки спостереженням на телескопі Джеймс Вебб досліджено хімічний склад відносно молодих (віком один мільярд років) галактик,

в яких відбувається вторинна іонізація атомів водню. Такі галактики за хімічним складом дуже близькі до складу сучасних галактик, що свідчить про швидку хімічну еволюцію молодих галактик протягом короткого часу в декілька десятків мільйонів років, унаслідок чого галактики швидко «забувають» фізичні умови, які мали місце при їх утворенні. Це вкрай важливе відкриття для астрофізики і космології.

Не можу оминати увагою ще одне досягнення — за участі наших науковців у експериментах у нейтринній лабораторії Борексіно (Італія) вперше виміряно напрям прильоту низькоенергетичних сонячних нейтрино й уточнено дані про концентрацію важких металів у надрах нашого світила. Результати світового рівня отримано також на вітчизняній квазістаціонарній плазмовій прискорювальній установці. Вони стосуються взаємодії плазми з матеріалами першої стінки термоядерних реакторів і отримані в ході виконання спільного проекту з консорціумом *EUROfusion* за програмою Євратом.

Зосередження установами Академії зусиль на отриманні якісних наукових результатів позитивно позначилось на кількісних показниках діяльності. Незважаючи на вкрай складні умови, в яких довелося працювати установам Академії в останні роки, показники публікаційної активності, інноваційної діяльності, створення об'єктів інтелектуальної власності залишилися стабільними.

Серед важливих застосувань *результатів методики оцінювання ефективності діяльності наукових установ Академії* слід відзначити їх використання під час розроблення Президією НАН України заходів з оптимізації мережі установ. Методика дає змогу об'єктивно врахувати аспекти, як-то актуальність тематики досліджень, конкретні результати роботи (наукові публікації, патенти, ліцензії та ін.), та забезпечити в разі реорганізації установи або її структури збереження актуальних наукових напрямів і відповідного кадрового потенціалу. В 2021 та 2024 рр. Президія НАН України розглянула на засіданнях питання оптимізації мережі наукових установ та ухвалила конкретні рішення щодо припинення діяльності окремих із них шляхом ліквідації або реорганізації. За результатами цих рішень ліквідовано п'ять наукових установ, які не давали належної наукової продукції або мали стабільно низький рейтинг порівняно з однопрофільними організаціями; їх приєднано до інших 13 установ. Також за результатами оцінювання зазнав змін склад відділень — до них включено установи, основні наукові напрями яких найбільше відповідали цим відділенням. Низку установ перейменовано з оновленням їхніх основних наукових напрямів. Чимало установ за результатами оцінювання здійснили структурну реорганізацію, а саме ліквідували неефективні підрозділи.

Результати оцінювання використано під час запровадження в Академії елементів нової моделі фінансування наукової діяльності, яка вра-

ховує ефективність діяльності установ і необхідність пріоритетної підтримки конкурентоспроможних наукових колективів. У 2022 р. запропоновано порядок розподілу базового бюджетного фінансування, який враховує результати оцінювання та державної атестації наукових установ, їхній кількісний і якісний кадровий склад, наявність унікальних наукових приладів, розвиток наукової інфраструктури, проведені заходи з оптимізації внутрішньої структури і скорочення чисельності працівників та ін.

Новим важливим механізмом реформування системи фінансування науково-дослідних робіт в Академії в напрямі адресної підтримки пріоритетних наукових досліджень є *бюджетна програма 6541230 «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень»*. У межах цієї програми кошти надаються науковим установам Академії на конкурсній основі. Однією з головних умов конкурсу є те, що у ньому можуть брати участь лише ті наукові підрозділи, які за результатами оцінювання ефективності діяльності установи отримали найвищу оцінку, тобто такі, що мають вагомі наукові та практичні результати діяльності, визнані на міжнародному та найвищому національному рівні.

Слід зазначити, що розробки, створені в межах цієї бюджетної програми, спрямовані на розв'язання вагомих загальнодержавних проблем. Вони мають важливе значення для забезпечення функціонування атомно-енергетичного комплексу — наші вчені здійснюють обґрунтування продовження термінів експлуатації енергоблоків АЕС, беруть участь у вирішенні проблеми диверсифікації ядерного палива, створенні систем управління та захисту ядерного реактора. Велику кількість розробок виконано для підприємств воєнно-промислового комплексу. Також фінансування за цією бюджетною програмою виділено на роботи, спрямовані на вирішення актуальних наукових проблем зі створення перспективних зразків ракетних, космічних і транспортних систем, систем захисту стійкого функціонування критичної інфраструктури за стандартами країн-членів НАТО у воєнний та повоєнний час, методик прогнозування ресурсу особливо відповідального обладнання, технологій одержання новітніх титанових сплавів і селективного концентрування літію з природних ресурсів, технологій пошуків та екологічної конверсії вуглеводневої і рудної критичної сировини, методів селекції високопродуктивних стресостійких сортів-інновацій озимої пшениці з поліпшеною якістю зерна. У полі зору науковців Академії знаходяться й важливі соціогуманітарні проблеми, зокрема розроблення інституційних інструментів повоєнної розбудови резильєнтної економіки України, дослідження змін у функціонуванні політичної системи України в умовах війни і повоєнної відбудови, соціологічний аналіз стресових станів населення України в контексті війни.

Підсумовуючи виступ, можна обґрунтовано стверджувати, що запроваджене в 2017 році оцінювання ефективності діяльності наукових установ стало дієвим інструментом підвищення рівня та актуальності наукових досліджень, отримання нових фундаментальних знань світового рівня та виконання актуальних прикладних досліджень, що сприятимуть соціально-економічному розвитку України. Його результати успішно використовуються для оптимізації мережі наукових установ та під час реалізації нової моделі фінансування наукової діяльності, яка враховує ефективність діяльності установ та забезпечує концентрацію ресурсів на найбільш пріоритетних напрямках досліджень.

Одержано 12.12.2024

V.L. Bohdanov, academician of the National Academy
of Sciences of Ukraine, vice president
Presidium of the National Academy of Sciences of Ukraine
54, Volodymyrska str., Kyiv., 01030, Ukraine
e-mail: Bogdanov@nas.gov.ua
<https://orcid.org/0000-0001-9864-9120>

PERFORMANCE EVALUATION IN INSTITUTIONS
OF THE NAS OF UKRAINE: AN EFFECTIVE TOOL
FOR ENHANCING THE LEVEL AND RELEVANCE
OF SCIENTIFIC RESEARCH
(based on the presentation)

The article contains an extensive review of the Methodology for Performance Evaluation of Research Institutions of the National Academy of Sciences of Ukraine (NAS of Ukraine, Academy) introduced in 2017. Its goal is to evaluate the institution's performance, with highlighting its contribution to the development of R&D sector with consideration to its specific features and uniqueness. The evaluation is based on a set of criteria: quality, originality, effectiveness, novelty, accuracy, relevance, theoretical and practical significance, competitiveness, impact on a narrower research area and a wider sphere of social life, social significance, etc. Apart from the institution as a whole, the evaluation covers each research unit. Evaluation results are used in estimating the scope of budget financing of the institutions and in the competitive selection of projects on line of a budgetary program for the Academy financing. It is stressed that the evaluation by a broad set of criteria makes institutions draw special attention to the quality of research results. An evidence of this is theoretical and applied results produced in harsh conditions of the war, which review is given in the article. It is emphasized that the experts involved in the evaluation assign a high weight to the profile of international science and technology cooperation in an institution, providing a strong impetus for its expansion. The results produced by this methodology were relied upon by the Presidium of the NAS of Ukraine in elaborating a set of measures for optimization of the Academy's research network, in introducing the elements of a new model

for R&D financing in the Academy that accounts for the institution's performance and the need for priority support of competitive research institutions. It was concluded that the evaluation based on this methodology could become an effective tool for enhancing the level and relevance of R&D, generating new theoretical knowledge and performing important applied research that is supposed to contribute to the socio-economic development of Ukraine.

Keywords: *National Academy of Sciences of Ukraine, Methodology for Performance Evaluation of Research Institutions of the NAS of Ukraine, optimization of the research network, expert commission, research financing.*